

Husbilar i Lidköpings kommun

En utredning kring nuläge och framtida förutsättningar
Upprättad av samhällsbyggnad

/'
-

Innehållsförteckning:

1. Bakgrund och uppdrag
2. Syfte
3. Målsättning
4. Definitioner och regler
5. Nulägesbeskrivning och nyligen utfört arbete
6. Framtida inriktning
7. Slutsats

1. Bakgrund och uppdrag

Samhällsbyggnad har fått i uppdrag av samhällsbyggnadsnämnden (SBN 2020/58) att ta fram en utredning som ger en överblick över befintliga och framtida ställplatser för husbilar i kommunen. I uppdraget ingick att utredningen skulle tas fram i samarbete med Destinationsbolaget och dåvarande Tillväxt Lidköping.

Husbilsturismen har under senare år haft en stark tillväxt och trenden ser ut att fortsätta. Ett antal förfrågningar och medborgarförslag har inkommit till kommunen med önskingar om iordningställande av ställplatser, både från entreprenörer och privatpersoner. I kommunens vision finns formulerat bland annat att vi ska vara en välkomnande kommun att besöka och att vi ska vara en mötesplats som har fördubblat antal besökare till 2030. Då husbilsbesökarna reser under en stor del av året kan denna målgrupp vara ett värdefullt tillskott till besöksnäringen i Lidköping.

Arbetet har letts av tjänstepersoner från samhällsbyggnad, i arbetsgruppen har destinationsbolaget, näringslivsenheten och serviceförvaltningen deltagit.

2. Syfte

Denna utredning syftar till att visa en samlad bild över nuläget vad gäller husbilsplatser och ställplatser. Vilka platser som finns och hur ansvarsfördelning kring ägande, avtal och drift ser ut, och hur det bör se ut framöver. Utredningen reder också ut definitioner och regler för att kunna fungera vägledande. Därtill ska utredningen visa på kommunens målsättning kring husbilsturism och ska ses som en vägledning och inriktning att förhålla sig till. Utredningen är inte en katalog med förslag över kommande ställplatsetableringar.

3. Målsättning

Kommunens mål är att ge förutsättningar för en hållbar utveckling av ställplatser och husbilsplatser. Detta genom att skapa möjligheter att testa och utvärdera vad som är rätt erbjudande för Lidköping för att vara attraktivt för husbilsbesökare men samtidigt i en god balans med andra samhällsintressen.

Kommunens mål är att det ska finnas platser för husbilsbesökare, både med god service i fina lägen och enkla centrala platser med viss basservice inom kommunen. Kommunen bör kunna erbjuda enkla husbilsplatser för uppställning kortare tid i lämpliga lägen, främst under sommarsäsongen. Däremot ska inte kommunen själva stå med ställplatser i konkurrens mot näringslivet. Kommunen ställer sig positiv och stöttande till näringslivets initiativ att etablera och driva ställplatser med service och kan i lämpliga lägen upplåta mark för ändamålet. Då husbilsplatser är relativt ytkrävande och i många fall innebär ett stort bortfall av bilplatser måste konsekvenserna av eventuella centrala platser övervägas nog.

Samhällsbyggnad arbetar i dagsläget med en markpolicy som förklarar varför kommunen äger mark och syftet kopplat till de kommunala uppdragen. Det handlar bland annat om att kunna möjliggöra mark för byggnation, ekonomisk förvaltning av kommunens medel, naturvård och att kunna uppfylla kommunens ansvar enligt kommunallagen. Kommunallagen anger vad en

kommun enligt lag ansvarar för, vilket är exempelvis förskola, skola, äldreomsorg, vatten- och avlopp samt gator och parker. Därutöver kan kommunen på frivillig basis erbjuda näringslivsutveckling, kultur och annan service till medborgarna för att höja stadens attraktionskraft.

4. Definitioner och regleringar

Ställplats

Enligt husbilsdestination Sverige definieras ställplats som ett för ändamålet lättillgängligt avsatt markområde för uppställning/övernattning under kortare tid. På ställplatsen eller i dess närhet, inom rimligt avstånd, finns tillgång till tömning av avlopp och påfyllning av vatten. Tillgängligt dygnet runt. Utrymmet för varje boende skall vara så stort att rekommendationer för avstånd mellan enheter med hänsyn till brandskydd vid en övernattning tillgodoses. Avståndet mellan fordonen bör vara minst 4 meter enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

En ställplats är att beteckna som parkering och skall därför ha stöd för detta i gällande detaljplan. Om parkering inte finns angivet i detaljplanen för området kan eventuellt ett tidsbegränsat bygglov godkännas om verksamheten är av tillfällig art. Om området inte är detaljplanelagt kan eventuellt bygglov för parkering ges utan detaljplan. Varje område måste bedömas, rör det sig om ett större område som kommer ha omgivningspåverkan kan stöd i detaljplan krävas och en ny detaljplan kan därmed behöva upprättas.

Husbilsp plats

Begreppet husbilsp plats är kopplat till att platsen finns på campingplats och att denna service utnyttjas.

Parkeringsplats för husbilar

På en del orter och platser finns husbilspanpassade parkeringsplatser. I de flesta fall finns de i anslutning till befintliga parkeringsplatser. P-platserna kan vara avsedda för såväl kortare uppställning som nattparkering. P-plats för husbilar har inga faciliteter i övrigt. Platserna kan vara såväl gratis som avgiftsbelagda. Just denna typ av nattparkeringsmöjligheter är något som i allt större utsträckning efterfrågas av husbilsägare enligt Husbilsdestination Sverige.

De husbilar som är registrerade som personbil klass II har, liksom andra personbilar, rätt att parkera på p-plats enligt parkeringsplatsens regler (*samtliga hjul skall få plats i p-rutan, tidsreglering, avgift, etc.*). Om inte lokala trafikföreskrifter finns som via tilläggsskyltning anger annat, innebär en blå skylt med "P" rätt att parkera i 24 timmar på vardagar och dag före helgdag. Dock innebär den regleringen att även vanliga personbilar kan nyttja platsen. Vill man åstadkomma en parkeringsplats endast för husbilar så rekommenderas ett tillägg att parkering endast är tillåten för personbil klass 2 (tilläggstavla T22), dock finns det husbilar som räknas som lastbil. Förutsatt att parkeringsrutor finns får inte campingmöbler, grill eller markisövertäckning finnas utanför den p-ruta som husbilen står på.

Camping i terräng

För att skydda naturen får man inte köra in med husbilar eller andra motorfordon på barmark i terrängen. Man får heller inte köra ut på strand, äng, hagmark eller annan naturmark. Praktiskt taget all naturmark är i lagens mening terräng.

Allmän plats och offentlig plats

Kommunen kan inte civilrättsligt förfoga över allmän platsmark varför stadigvarande upplåtelse av allmän platsmark inte kan ske. Mark som är planlagd som allmän plats i detaljplan får inte privatiseras eller upplåtas för enskilt ändamål. Offentlig plats är ett vidare begrepp definierat i ordningslagen. Lidköpings kommun har dessutom lokala ordningsföreskrifter där begreppet vidgas ytterligare. T.ex. räknas bland annat offentligt tillgängliga parkeringar på kvartersmark, skolgårdar, idrottsanläggningar och kommunala badplatser som offentlig plats. Offentlig plats kan endast upplåtas tillfälligt och kräver tillstånd från Polismyndigheten.

På offentlig plats kan kommunen ordna och ta betalt för parkeringsplatser för husbilar genom att kommunen tar ut p-avgift. På platser som inte räknas som offentlig plats kan kommunen också ta ut p-avgift men även genom avtal med en entreprenör som i sin tur tar betalt av gästen.

5. Nulägesbeskrivning och nyligen utfört arbete

Idag finns ställplatser i flera olika lägen i kommunen. På campingarna vid Framnäs, i Filsbäck och vid Läckö finns husbilsplatser med god service. På Spiken och i Framnäshamnen finns ställplatser med tillgång till gästhamnens service. Parkeringsplats för husbil finns i Östra hamnen, vid Klovet nära Östra Sannornas naturreservat och på Lidköpings golfklubb. Därtill finns flera privata initiativ med husbilsplatser, exempelvis Hörvikens Marina och Läckö golfklubb. Uppskattningsvis beräknas antalet ställplatser runt om i kommunen till 150 platser. Besöksundersökningar bland husbilsturister som Destination Läckö-Kinneulle genomfört på ställplatser i destinationen visar att Husbilsturisterna stannar i snitt 3 nätter och att de i genomsnitt spenderar 450 kr/dag och person.

Tömningstation för vatten och avlopp finns vid de tre campingarna som nämnts ovan. Tömning av kassett kan även ske vid Spiken och på rastplatsen vid Kartåsen.

Filsbäcks camping, Spiken, Framnäs - småbåtshamnen, Kronocampingen och Lidköpings golfklubb ligger alla på kommunal, men utarrenderad mark och drivs av respektive näringsidkare.

Nya arrendeavtal och upplåtelser

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2020 tecknat ett arrendeavtal med Segelsällskapet Westgötarna (SSW) för upplåtelse av kommunal mark med ändamålet ställplatser. Området är beläget i Västra hamnen, Framnäs - småbåtshamnen. SSW arrenderar marken årsvis av kommunen. Hittills har upplåtelsen fungerat bra. SSW kan erbjuda faciliteter i form av dusch och toalett.

Kommunen har också upplåtit, genom arrende, mark vid Spiken. Spikens Båtsällskap arrenderar den östra parkeringen i Spikens Fiskehamn. Spikens båtsällskap ansvarar för drift och skötsel av hela parkeringen samt att de har rätt att hänvisa husbilar till en viss del av parkeringen och ta ut en avgift för övernattande husbilsgäster. Faciliteter erbjuds.

Lidköping Golfklubb har genom kommunen tillåtelse genom befintligt arrende, att upplåta viss mark för ställplatser. Golfklubben erbjuder betalande gäster dusch och toalett.

Under 2020 målades parkeringsrutor för husbilar upp på rastplats Klovet av kommunen. Vägen är utpekad turistväg och sjökontakt finns, det erbjuds dock inga faciliteter. Marken är inte planlagd. Även i Östra hamnen har kommunen under sommarsäsongen iordningställt centrala parkeringsplatser för husbilar under flera års tid. I dagsläget tas ingen avgift ut för någon av dessa platser.

Under ett par års tid testades att upplåta en del av arenans parkering för parkering för husbilar sommartid. Detta kommer inte genomföras inför 2022.

Pågående detaljplan

Kommunen håller just nu på att ta fram en ny detaljplan i Spiken. Planen syftar till att ge en samlad bild över utvecklingsmöjligheter och bevarandevärden vid Spiken. Detaljplanen ska även möjliggöra för en utveckling av besöksnäringen i området samtidigt som yrkesfisket ska kunna fortleva. Detaljplanen innebär inte att några nya byggrätter för bostäder tillskapas utan syftar i huvudsak till att reglera och befästa redan befintliga förhållanden. Istället är syftet att ge förutsättningar för de fiske- och besöksanknutna verksamheter som redan finns och möjliggöra att dessa kan utvecklas över tid. Befintlig parkering i öst tillåts att expandera och omfatta ställplatser för husbilar, tömningsstation, toalett med mera. En ny parkering söder om bostadsbebyggelsen etableras för att avlasta befintliga parkeringar under turistsäsong och vid evenemang. Från den nya parkeringen till fiskeläget anläggs en delvis ny gång- och cykelväg. När detaljplanen vunnit laga kraft kommer kommunen att anlägga en tömningsstation för fasta tankar, ställplatserna kommer drivas av en entreprenör.

6. Framtida inriktning

Förutom förbättringar på Spiken finns flera andra möjliga sätt att förbättra för husbilsturismen. De parkeringsplatser för husbilar som finns och/eller kommer att finnas som iordningställs av kommunen bör få en enhetlig skyltning och gestaltning vad gäller information och eventuell möblering av platsen. Inriktningen är att kommunala platser ska vara enkla parkeringar med begränsad service. I övrigt bör kommunen verka för att näringslivet ska kunna arbeta för husbilsnäringen och erbjuda service.

Initiativ på privat mark

Att markägare upplåter platser för husbilsparkeering på sin mark kan i lämpliga lägen ge besökaren natursköna upplevelser. En bedömning behöver ske från fall utifrån läge och omgivningspåverkan om bygglov eller detaljplan krävs.

Kommunal mark som upplåts till näringsidkare att driva

Kommunen är generellt positiv till att arrendera ut lämplig mark under begränsad tid för ändamålet, dock avvägt mot andra samhällsintressen och markens beskaffenhet. När det handlar om kommunens mark behöver det allmänna intresset vägas in och hänsyn tas till den långsiktiga planeringen. Vid varje separat förfrågan görs en bedömning utifrån ovanstående.

Tillfälliga parkeringsplatser för husbilar

Flera kommuner runt om i landet som har en stor del av sin turism sommartid väljer att tillfälligt ställa iordning platser som är lågt utnyttjade denna del av året. Exempel på sådana platser är parkeringar intill skolor. Genom att möblera upp med skyltar, blomkrukor, eventuella möbler och/eller konstgräs kan tillfälliga enkla och centrala husbilsplatser prövas i olika lägen. Skolors parkeringar, till exempel delar av De la Gardieskolans parkering kan vara en sådan plats att pröva sommartid. Denna typ av platser kan iordningställas av Serviceförvaltningen och marknadsföras av Destinationsbolaget.

Möjliga lokaliseringar

När området kring Västra hamnen planeras mer i detalj ska frågan om ett läge för ställplatser vara en del i arbetet. Om det i det fortsatta arbetet bedöms lämpligt avvägt andra samhällsintressen kan här skapas ett sjönära och centrumnära läge med tillgång till service för såväl husbils- som båtturister. Ställplatsen bör då drivas av en entreprenör. Markens beskaffenhet i Västra hamnen med kända föroreningar gör det olämpligt att tillfälligt upplåta för parkering för husbilar i väntan på kommande byggnationer i området.

I samband med att befintlig tredygns-parkering intill resecentrum, mellan Järnvägsbron och Rörstrandsbron eventuellt flyttas öster om resecentrum och ställs om till sjudygns-parkering skulle denna yta tillfälligt kunna prövas för parkeringsplatser för husbilar i centrumnära läge.

Även mark som av olika orsaker står i väntan inför en omvandling eller byggnation skulle tillfälligt kunna upplåtas för parkering för husbilar om det bedöms lämpligt. Då det handlar om korta vistelser är bullerfrågor inte något som behöver tas särskild hänsyn till. Marken kan iordningställas av serviceförvaltningen. Serviceförvaltningen ansvarar då för drift och underhåll samt att ta ut en kostnad enligt befintlig taxa.

Det finns efterfrågan på riktigt centrala platser för parkering för husbil. Att ianspråkta centrala parkeringar i stadskärnan måste övervägas noga – den yta som krävs för 6 husbilar är densamma som för 20 bilparkeringsplatser. Därtill kan omfattningen av ställplatsen påverka stadsbilden.

7. Slutsats

Det finns idag ett brett utbud av ställplatser, både inom och utanför campingområden och inom och utanför staden. Även om efterfrågan växer finns valmöjligheter för de turister som väljer Lidköping och regionen som besöksmål. Det kommunen kan bidra med i sammanhanget för att locka besökare till staden är enklare husbilsparkeeringsplatser för de kortare besöken.

Arbetsgruppen har under utredningens gång tittat på många platser att tillfälligt eller på längre sikt upplåta för husbilsturism. Den stora utmaningen har varit att hitta just lämpliga centrala platser. Desto centralare läge, desto fler är intressekonflikterna. All mark i centrala Lidköping är redan planlagd för olika syften. I stadens mest centrala lägen prioriteras besöksparkering som är reglerad till att man parkerar en kortare tid. Att ställa om bilparkeeringsplatser skapar relativt få husbilsparkeeringar som dessutom tar platsen i anspråk under en längre tid, jämfört med hur många bilparkeeringar som försvinner.

Mark som idag är lågt utnyttjad och står inför omvandling lämpar sig inte för stadigvarande upplåtelse, men kan arrenderas ut på kortare tid där lämpliga förutsättningar råder.

Kommunen har inte för avsikt att konkurrera med näringslivet genom att etablera ställplatser med service. Kommunen kan istället erbjuda enkla parkeeringsplatser för kortare uppställning, som exempelvis husbilsparkeeringarna i Östra hamnen och Klovet. Kommunen bör ta betalt för övernattande husbilsgäster i staden, på de platser där en p-avgift kan tas ut enligt normal taxa. En utökning av parkeeringsplatser för husbilar i centrumnära läge kan vara möjlig söder om de befintliga platserna i Östra hamnen.

Genom de husbilsplatser som finns på campingarna inom kommunen, på privat mark och på kommunens mark genom arrenden erbjuds idag ett varierat utbud för husbilsturister. Kommunen ställer sig positiv till att detta utvecklas genom privata initiativ. Både på privat men också kommunal lämplig mark.

Samhällsbyggnad, tillsammans med serviceförvaltningen och destinationsbolaget, kommer att ha en fortsatt och kontinuerlig dialog kring möjligheten att anordna tillfälliga parkeeringsplatser för husbilar sommartid.

Vid fortsatt arbete med områdena kring Västra hamnen och Hamnstaden kommer frågan om en mer permanent plats för ställplatser utredas vidare.